

*Пудичева Галина Олександрівна,
аспірант, Одеський національний
економічного університету*

ЕНЕРГОАУДИТ ЯК ОСНОВА ПІДВИЩЕННЯ ЕНЕРГЕТИЧНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

Майже всі процеси господарської діяльності підприємств пов'язані з використанням енергії. Підвищення енергетичної ефективності підприємств на сьогоднішній день повинно стати невід'ємною рисою сталого розвитку. Використання енергії має значення не тільки для економіки, але й пов'язане з екологічними та соціальними проблемами, адже супроводжується значними викидами вуглекислого газу в атмосферу (особливо викопне паливо).

Одною з основних проблем з формування енергоефективності промислових підприємств вітчизняні дослідники називають відсутність ґрунтовної методології економіко-енергетичного обстеження промислових підприємств. Ці проблеми стосуються не лише промислових підприємств України, але й підприємств інших галузей, особливо у сфері бюджетного фінансування. Першочерговим шляхом вирішення цієї проблеми є створення методології економіко-енергетичного обстеження підприємств, що ґрунтується на аналізі техніко-економічних показників енергоспоживання, інструментальному обстеженні підприємства, аналізі експертно-статистичної інформації та організаційних форм підприємства [1]. Цей шлях може бути реалізований шляхом енергетичного аудиту підприємства.

Розглядаючи поняття енергоаудиту, не можна не звернути увагу на розуміння терміну «енергоаудит» у вітчизняному законодавстві. В Законі України «Про енергозбереження» є визначення енергетичного аудиту (енергетичного обстеження) – «визначення ефективності використання паливно-енергетичних ресурсів та розроблення рекомендацій щодо її поліпшення» [2]. Базовим документом у сфері енергоаудиту може стати Закон України «Про енергетичний аудит», проект якого на сьогоднішній день розроблено, але не прийнято.

Крім того, у вітчизняній науковій літературі даються інші визначення «енергоаудиту». К.В.Петров дає таке формулювання: «Енергоаудит – це інструмент дослідження, оцінки та подальшого коригування дій підприємства в сфері енергоспоживання, який передбачає формування системи заходів для оптимізації енергоспоживання» [3, с. 237]. Російська дослідниця І.В.Андропова вважає енергоаудит технічним інспектуванням енергогенерування та енергоспоживання підприємства з метою розробки і техніко-економічного обґрунтування комплексної програми підвищення енергетичної ефективності [4, с. 25]. В цілому погоджуючись з такими трактовками, ми спробуємо наголосити на основних моментах у визначенні поняття "енергоаудит".

Отже, енергоаудит – це процес обліку, збору та оцінки об'єктивних даних про обсяги виробництва, розподілу та споживання енергетичних ресурсів підприємства, що встановлює рівень їх відповідності прийнятним нормам і стандартам та представляє результати зацікавленим особам для розробки подальших заходів з підвищення енергоефективності.

Як вказує О.В. Белякова, при проведенні енергетичного аудиту на підприємствах України виникають певні проблеми та труднощі:

- обмеженість інформації про енергетичний аудит, брак професійної літератури призводять до відсутності чіткого уявлення керівників підприємств щодо суті терміну «енергетичний аудит»;
- необґрунтованість інвестицій в переобладнання підприємств не приносить бажаного результату, оскільки енергетичне обстеження, яке дало б уявлення про можливості енергетичного та ресурсного збереження потенціалу, не проводилося;
- відсутність чіткого обліку споживання енергетичних ресурсів на підприємстві;
- відсутність даних про виробничі потужності генеруючого та розподільного обладнання;
- відсутність державного стимулювання енергоефективних проектів. Особливо гострою є ця проблема для державних підприємств, які в першу

чергу потребують проведення енергетичного аудиту і впровадження енергоефективних технологій [5, с. 245].

Проведення енергетичного аудиту не може гарантувати підприємству підвищення енергоефективності, оскільки зазвичай дає тільки короткочасний опис ситуації, пов'язаної з виробництвом, розподілом та споживанням енергії. Тому для забезпечення стабільної економії витрат на енергетичні ресурси необхідне запровадження нових інструментів в управління енергетичним господарством підприємства, що досить успішно застосовуються у світовій практиці. Крім того, управління енергетичним господарством вимагає постійної реалізації заходів з енергозбереження, моніторингу досягнутих результатів та здійснення ефективного управління діяльністю підприємства у сфері підвищення енергоефективності.

Література

1. Джеджула В.В. Організаційно-економічні проблеми формування енергоефективності промислових підприємств / В.В. Джеджула // Науковий вісник НУБіП України. – 2011. – Вип. 168(1). – С. 212 – 215.
2. Про енергозбереження: Закон України від 1 липня 1994 року № 74/94-ВР (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/74/94-%D0%B2%D1%80>
3. Петров К.В. Теоретичні та практичні аспекти формування системи енергоаудиту на металургійних підприємствах / К.В. Петров // Вісник Донецького національного університету економіки і торгівлі ім. М.Туган-Барановського. – 2008. - № 3. – С. 235 – 241.
4. Андронова И.В. Энергоаудит как первичный элемент обеспечения энергетической безопасности страны / И.В. Андронова // Проблемы и перспективы развития сотрудничества между странами Юго-Восточной Европы в рамках Черноморского экономического сотрудничества и ГУАМ: сб. науч. трудов. – Одесса-Севастополь-Донецк: ДонНУ, РФ НИСИ в г. Донецке, 2011. – Т. 1. – С. 23 – 28.
5. Белякова О.В. Энергоаудит як складова забезпечення енергетичної безпеки / О.В. Белякова // Прометей. – 2011. – № 3(36). – С.243 – 245.